

КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ УЗГОДЖЕННЯ АРХІТЕКТУРНИХ ШАРІВ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТУРІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИМИ ЗМІНАМИ

Особливістю сучасної управлінської практики є феномен архітектурного розриву, за якого ухвалені на верхньому рівні стратегічні рішення переносяться на фактичну конфігурацію бізнес-процесів, організаційних ролей та інформаційних потоків із значним запізненням, фрагментарно або взагалі не переносяться. Метою статті постало розроблення концептуальної моделі узгодження архітектурних шарів підприємства, яка інтегрує контур управління організаційними змінами як самостійний архітектурний домен на основі результатів оцінювання рівня архітектурного узгодження. Методологічною основою дослідження стали методи теоретичного узагальнення, структурно-логічного аналізу та архітектурного моделювання. Обґрунтовано зміст поняття архітектурного шару та виокремлено чотири конституюючі ознаки його ідентифікації: онтологічну однорідність, єдиний рівень абстракції, регламентованість міжшарових відношень і самостійну стейкхолдерську адресацію. Доведено, що першопричиною розриву між стратегічним і операційним рівнями є відсутність в архітектурних моделях експлікованого домену змін, унаслідок чого траєкторія переходу від поточної до цільової конфігурації залишається поза моделлю, а отже поза управлінським контролем. Удосконалено процедуру архітектурного моделювання підприємства шляхом розроблення концептуальної референтної моделі узгодження п'яти архітектурних шарів, яка, на відміну від наявних, включає контур управління організаційними змінами як самостійний архітектурний домен із власними елементами, відношеннями та метриками. Це дало змогу подати архітектуру підприємства у вигляді кортежу шарів, елементів, прямих відношень реалізації та зворотних верифікаційних зв'язків, ідентифікувати три незалежні типи архітектурних розривів (трансляції, легітимності та верифікації) і запропонувати інтегральний індекс архітектурного узгодження як вимірюваний критерій керованості змін. Описано замкнений контур управління узгодженням із подвійною петлею навчання, що синхронізує фази управління змінами з циклом процесного управління та передбачає диференційовану реакцію на локальні й системні відхилення. Практична цінність полягає в інструментальній нейтральності моделі, придатної для реалізації як у спеціалізованих засобах архітектурного моделювання, так і засобами матриць відповідності.

Ключові слова: організаційні зміни, архітектура підприємства, архітектурний шар, бізнес-процеси, архітектурне узгодження, архітектурний розрив, управління змінами, референтна модель.